

apostolsko delovanje. Še bolj aktualne hočejo biti tiste opombe, ki opozarjajo na sedanje razmere v krajih, kjer je svetnik živel, ali o obliki apostolata, kateremu je posvetil svoje življenje. Stotine takih drobnih opozoril naj vernike, ki bodo novi misal uporabljali, vključijo v misijonsko, ekumensko in apostolsko delo sedanjega življenja Cerkve.

Revija *Paroisse et liturgie* bo novi misal po izidu deloma ali celo v celoti postala svojim naročnikom, da bi tako čim bolj podprla pastoralno izrabo novih možnosti, ki se v liturgični obnovi odpirajo za življenje Cerkve in posameznega vernika. Tisti, ki gledajo v bodočnost, namreč vedo, da najboljše reforme ne bodo dosegle obnove življenja v Cerkvi, če nanje ne bomo pripravljani. Splošna uvedba živega jezika v prvem delu maše bo dosegla svoj namen le, če bomo dobro pripravljani.

NOVI DVOJEZIČNI OBREDNIKI

Letos je obredna kongregacija potrdila več novih dvojezičnih obrednikov, ki so v liturgično prakso prinesli nekaj novosti. Tak obrednik je dovoljen za uporabo v **Južni Ameriki**, drugačen za škofije na **Poljskem**, deloma pa je nov poročni obrednik za škofijo **Metz** na Francoskem.

Poročni obred v **Metzu** (latinsko-francosko-nemški) je odslej precej podoben novemu belgijskemu obredu, ker pa bo najbrž stopnja do splošnega francoskega obrednika, so vanj vnesene nekatere novosti. Duhovnik sprejme zaročenca pri cerkvenih vratih; sprejemni obred vsebuje petje (*Veni Creator* ali kaj drugega) in molitev. Takoj zatem se začne poročna maša, med katero po branju evangelija duhovnik zaročenca nagovori. Šele po izmoljeni antifoni za darovanje sledi zakramentalni obred: zaročenca si izmenjata privolitev v zakon in s tem prejmeta zakrament. Vključitev poročnega obreda v mašo je največja novost tega obrednika, ki vsebuje seveda tudi obred za poroko izven maše.

Poljski obrednik, ki je začel veljati z letošnjo veliko nočjo v vseh poljskih župnijah, nima prevedenih vseh obredov iz Rimskega obrednika in je seveda samo dvojezični, ker so vse bistvene zakramentalne formule in eksorcizmi še vedno latinski. **Previdanje** bolnikov je po zgledu novejših obrednikov urejeno tako, da duhovnik po spovedi podeli najprej sv. maziljenje in šele na koncu sv. obhajilo kot popotnico. Pri obiskovanju bolnikov naj bi duhovnik z molitvami in obredi v bolniku poživil vero (branje evangelija in nekatere molitve) in mu izkazal dejanje ljubezni. Poročni obred, ki je v celoti poljski, vsebuje za uvod *Veni Creator*, branje odlomka sv. pisma ali nagovor, blagoslov prstanov, trojno vprašanje in odgovor (vzameš v zakon?, ostaneš zvest do smrti?, sprejmeš in vzgajaš otroke?), tradicionalno prisego zvestobe (ki jo izgovarjata oba zaročenca drug za drugim), nadenitev prstanov s spremnim besedilom, ki ga govorita novoporočenca: »Moja žena (moj mož), sprejmi prstan — znak zakonske zvestobe — v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha«. **Pogrebni obred** se

opravi deloma latinsko (v cerkvi), deloma poljsko (doma, po poti in na pokopališču). Antifone in psalmi se pri tem obredu zdaj prvič pojejo po gregorijanskih koralnih napevih (kot pri nas). Novi obrednik je zamenjal prejšnjega iz 1927, ki je bil odobren še pred začetkom poljske liturgične obnove (revija *Mysterium Christi* 1929). (Paroisse et liturgie 1963, 5, 485-490)

SVEČENIČKE DUHOVNE VJEŽBE

ŠUTNJA

Nešto, što ozbiljne svećenike uvijek, s pravom, smeta, pa i izaziva, jest manjak sabranosti; rekoh »manjak sabranosti«, a zapravo treba reći: nemogućnost sabranosti; nemogućnost, kojoj su krivci braća svećenici, koji u potpunoj šutnji ne vide apsolutno nužno sredstvo, da duhovne vježbe i uspiju.

Sta su tri dana duhovnih vježbi? Onaj minimum, bez kojeg se klasične duhovne vježbe ne mogu ni zamisliti. Pa, ako onda još nema potpune šutnje kroz ta tri dana, onda nema ni duhovnih vježbi; onda riječi egzercitatora mogu biti »aes sonans« ili »cymbalum tinniens« (1. Cor, 13, 1), a o punom uspjehu nema ni govora.

A za vrijeme skoro svih ili valjda naprosto svih svećeničkih duhovnih vježbi ima takvih svećenika, možda i velik broj, koji nikako ne shvaćaju ozbiljno duhovnih vježbi. Možda gledaju na njih više kao na priliku za sastanke sa svećenicima, s kojima se nisu vidjeli cijelu godinu, a žele se s njima porazgovoriti; možda više kao na zgodu za rješavanje pastoralnih problema, koji ih muče; a možda — makar i ne htjeli to formalno priznati — kao na priliku za obično ćaskanje. Po gdje kojim se sobama pije nakon popodnevnog »sieste« zajednički crna kava i uz nju pretresaju aktuelni crkveni događaji, pa i šale zbijaju; navečer se razgovara do u kasnu noć; svaki se odmor provede u razgovoru; a možda i vrijeme, koje bi imalo biti ispunjeno razmatranjem ili duhovnim štivom. Opazio sam jedamput i to, da se za vrijeme duhovnih vježbi otišlo autom, motorom, svejedno, na neku kućnu zabavicu. Jedan, inače, na izgled, dosta ozbiljan svećenik rekao mi je, da on ne spada u krajnosti: niti je od onih, koji stalno brbljaju, a ne pripada ni onima, što rigorozno šute.

Jedva možemo vjerovati, da su svećenici, koji za vrijeme duhovnih vježbi brbljaju, osvjedočeni o ispravnosti svoga postupanja. Ako jesu, to su u najmanju ruku ljudi bez dubine, a njihovo takvo teoretiziranje upućuje na žalostan manjak duhovne inteligencije i znak je nikakve ili vrlo bijedne asketske naobrazbe i prakse.

Zar se uz takvu situaciju može pretpostaviti, da je udovoljeno uvjetima za dobru godišnju veliku ispovijed? A o kakvim čvrstim odlukama za budućnost sigurno ni govora! Manjak je sabranosti — a bez potpune šutnje je sigurno nema! — vrlo pogodno tlo za neumjesno kritiziranje egzercitatora, mjesto da se njegove riječi uzimaju dobronamjerno, u duhu poniznosti i pokajnički. Uz ma-